

فراوى عمان

Simon Reeve se během natáčení dokumentárního seriálu pro BBC stavil na ománském poloostrově Musandam, který ho po návštěvě Dubaje rychle přenesl z 21. století do dávné minulosti

TEXT SIMON REEVE FOTOGRAFIE ANDREW MONTGOMERY

Ve vodách poblíž poloostrova loví rybáři mořské plody na motorových člunech, zatímco turisté se po zátokách vozí na starých dhowech

Khory neboli zátoky plné skal u Musandamu jsou tak odříznuté od světa, že mnohým jejím obyvatelům musejí ještě pořád vozit pitnou vodu na lodích

Když se naše malá loď nebezpečně houpla na vlnách u špičatých skal, podíval jsem se nahoru a v úžasu nad rozměry okolních medově zbarvených skal jsem na chvíli zcela vypnul. Nad hlavou se mi tyčily 200metrové útesy.

Racci kroužili nad mořem a pak se vraceli do hnízd na neúrodné skalní útesy. Moře bylo plné života, ale skály všude kolem ho byly zcela zbaveny – nerostlo tady ani jediné stéblo trávy. Vypadalo to, jako bych se díval na útesy na Marsu.

Kapitán si právě dopřával siestu. Když se najednou loď škrábla o skálu, s úlekem se probudil, ve své rodné arabštině zanedával a rychle nás od majestátních skal odklonil. Zavedl nás do úzké zátoky téměř celé skryté uprostřed obrovských útesů. Voda zde byla tmavší a teplota vzduchu nižší. Vypadalo to trochu jako norský fjord zbarvený zelené barvy, jako kdyby byl život drátěným kartáčem seškrábán ze skal.

Byl jsem právě na cestě po ománském poloostrově Musandam, odlehlejší kousku

naší planety, který od zbytku Ománu dělí kus SAE. Natáčel jsem seriál *Indický oceán* pro BBC, díky kterému jsem se podíval do 16 zemí v našem nejkrásnějším oceánu. V regionu se nachází i Hormuzský průliv, klíčový bod v Perském zálivu, přes který protéká tekuté černé zlato do Evropy, USA a Asie.

Dlouho předtím než byla v arabském světě objevena ropa, která proměnila některé z okolních zemí v nejbohatší státy světa s tou největší poptávkou po švýcarských hodinkách a německých sportovních autech, vybudovali Ománci říši, která se táhla po východním pobřeží Afriky až k Zanzibaru. Mnozí vám zde řeknou, že královna ze Sáby měla v Ománu svůj palác a že slavný námořník Sindibád vyplul právě z jednoho z bohatých ománských přístavů.

Rozdíl mezi Ománem a okolními zeměmi jsou však dnes obrovské. Zatímco sousedé vlastní většinu ropných území a projektují grandiózní budovy, obyvatelé Ománu se pořád drží své 5000leté historie a kultury, opravují tradiční budovy, otevírají muzea a občas nařikají nad modernismem v sousedních emirátech. „Věřili byste, že postavili lyžařský svah ve vnitřku?“ zeptal se mě jistý ománský byznysmen s pohrdáním v hlase.

I když toto místo leží v moderním zálivu plném obrovských obchodních domů a jedněch z nejluxusnějších hotelů na světě, Musandam si přece jen žije svým vlastním životem. Ještě před desetiletím tady nebyly ani silnice. Díky výhledu z lodě jsem ale rychle pochopil, proč tomu tak bylo. Díval jsem se na tu nejvíce nehostinnou krajinu, jakou jsem kdy viděl, s extrémně komplikovaným terénem. Teploty v létě tady roztáplí i kovy, konstrukce silnice musela představovat ohromný problém. Na vyrovnání terénu totiž konstruktéři potřebovali kovové nástroje podobné Thorovu kladivu.

Je těžké uvěřit, že Musandam opravdu leží jen tři hodiny autem od Dubaje. Když ale město opouštíte, naleštěné fasády budov i vrchol nejvyšší stavby Burj Khalifa brzy vystřídají prašné silnice, na kterých se občas blýsknou 18letí „závodníci“ na vozích značky Bugatti nebo Bentley.

Cestou z Dubaje na poloostrov návštěvníci míjejí hořící ropné vrty v emirátech Sharjah a Ras al-Khaimah, které pak vystřídají rovné silnice vedoucí až k hranicím Musandamu, kde se najednou začnou vlnit podél nerovného pobřeží. Pořád se budete nacházet v Perském zálivu, ale najednou

bude všechno jiné: Musandam není pro ty, kteří touží po fusion kuchyních a chlazené vodě Evian, luxusních hotelích nebo prohlídkách Lamborghini.

V Khasabu, hlavním městě regionu, stojí pevnost, kterou postavili Portugalci, aby své námořníky zásobili datlemi a čerstvou vodou. I tady si ale jistý typ modernity přece jen rází cestu – během mé návštěvy bylo ve vzduchu cítit nadšení z blížícího se otevření prvního supermarketu. Toto malé město nespí, i přesto že tak na první pohled nepůsobí. Když jsem si vyšel na procházku, občas mě vyrušil zvuk startujících motorů na silnicích nebo početné motorové čluny v přístavu, které si to šinuly na otevřené moře. Můj průvodce Badr se při pohledu na ně usmíval. „Jsou to Íránci, kteří pašují ledničky.“ Rozhodně jedna z nejbizarnějších mezinárodních obchodních cest...

Sankce, které Spojené státy uvalily na Írán, zde způsobily nedostatečné zásobení přístrojů do domácnosti, takže pašeráci si to šinou přes Hormuzský průliv až do Musandamu, kde nakupují bílou techniku, a pak ji vozí zpátky do islámské republiky. Cestou se ovšem musí vyhnout obrovským tankerům a íránské pobřežní stráž. Viděl jsem, ➔

Bleskurychlá plavidla současných pašeráků na nábřeží v Khasabu

Pevnost postavili v 17. století Portugalci, aby chránila přístav Khasab. Zchátralé domy rybářů (NAHORE VPRAVO) lemují pobřeží poloostrova Musandam a plavci si užívají jeho čisté vody (NAHORE VLEVO)

Rybář Abdul Salim (ÚPLNĚ VLEVO) a jeho tým se sítěmi v Kumzarském zálivu chytá sardinky, které pak suší na slunci

PRAVÝ OMÁN

Život ve vesnici Kumzar plyne pomalu: kozy sledují kolemjdoucí, kamarádky Haleema a Fatimah právě kráčí do školy a muži se schází, aby si trochu poklábosili

jak na člunech naložených pračkami, mikrovlnnými troubami a plazmami vysmátí mávají pasažérům na ostatních plavidlech.

Chvilí jsme je sledovali lodí směrem z khasabského přístavu a uháněli jsme za delfíny, kteří pluli za motorovými čluny rychle jako torpéda. Je to neuvěřitelné, ale i přesto že zde vede komunikace pro ropné tankery, jsou vody kolem Musandamu nádherně čisté. Jen hodinu od Khasabu leží místa s dokonalými podmínkami na potápění, kde spatříte celá hejna modrožlutých skalárů z Indického oceánu, klipyklyk černoploutvé, chňapaly červené, perutýny ohnivě, kanice obrovské, rejnoky i želvy. Podle některých expertů patří korály Musandamu k těm nejlepším na světě. Na pobřeží totiž nemá místo těžký průmysl a v okolí je jen málo rybářských flotil.

Kolem skalnatého ostrova jsme se dostali až do útesy chráněného zálivu. V dálce na jeho konci jsme viděli dým, jak se ze starobylé vesnice Kumzar líně zdvíhal k obloze. Kumzar je malý shluk nízkých domů přímo pod útesem. Badr nám tady domluvil schůzku s místním rybářem Abdulem Salimem, který i se svými muži seděl na skalnaté pláži a čekal, až bude vhodná doba na vytáhnutí sítě. Na jeho povel se najednou muži okamžitě zvedli a začali tahat dlouhé síť z vody. „Proč síť taháte právě teď? Co jste tam viděli?“ zeptal jsem se. „Nedíváme se do vody, ale nahoru k nebi,“ odpověděl Abdul s konspiračním úšklebkem.

Obyvatelé Kumzaru mají unikátní jazyk, jediný s perským původem v celé jižní části zálivu. Pokyny na obsluhu 50m dlouhé sítě si pokojně vyměňovali právě v něm. Čím plnější byla síť, tím víc však hlasy gradovaly. Brzy to byla hlasitá vřava přerývaná spokojeným smíchem. Když Abdulova rybářská vojska

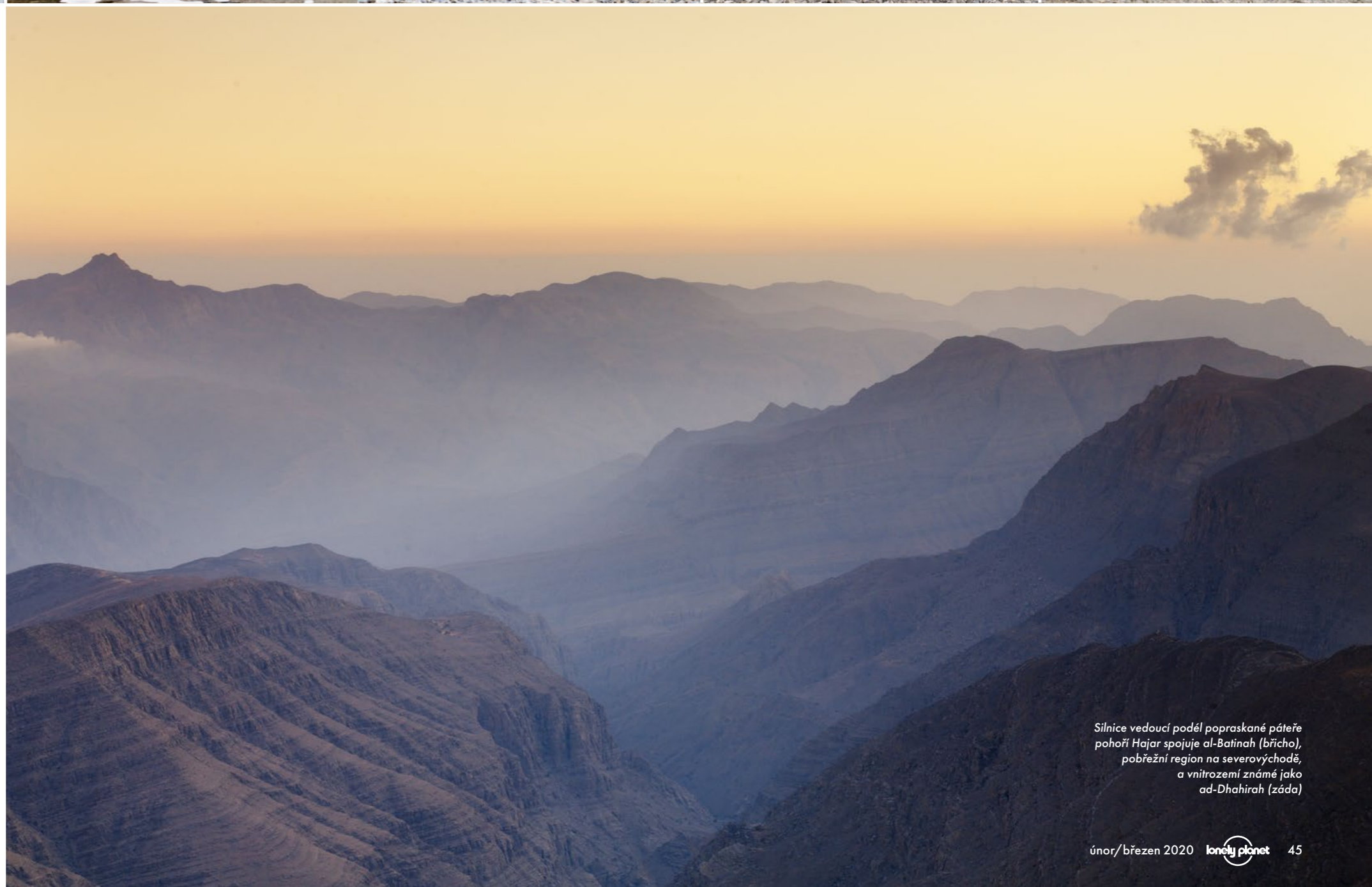
vytáhla síť a dostala ryby na břeh, spatřil jsem v dálce na útesu jakýsi kovový odlesk. „Vidíš?“ zeptal se mě, „to jsou naše oči!“

Najednou se tam objevil starý muž s dalekohledem a konvicí na čaj. Jeho úlohou bylo zakřičet na rybáře, hned jak spatří hejno ryb plujících do zátoky, aby jej sehraný tým rybářů mohl zachytit do sítě. „Ryby takhle lovíme již celé generace,“ říká Abdul. „Minimální námaha, maximální úlovek!“

Na druhý den mě od pobřeží zlákal prašné srdce Musandamu. Ještě donedávna se vnitrozemí poloostrova dalo poznávat jenom na zádech mul, dnes do něj ale vede silnice, která křížuje pohoří Hajar, jež se táhne po délce více než 480 km a ve svém nejvyšším bodě dosahuje výšky 3000 m n. m. Silnice byla doslova vytesána do kopců, a během cesty se nám tak nečekaně otvíraly úžasné výhledy na krajinu. Hory, které se vyvrásnily před miliony lety, se rozprostíraly po celém horizontu.

Cestou zpátky do nížin jsme narazili na svatbu. Slavily zde stovky mladých mužů v bílých rouchách, tradičních róbách dlouhých až po kotníky, kteří se seskupovali u obrovského stanu u silnice poblíž vyprahlého města. Najednou jsme zaslechli výstřely. „Je tady legální střílet na svatbách ze zbraní?“ zakřičel jsem na Badra, když se vzduchem nesly další výstřely. „Ve zbytku Ománu ne a v Dubaji taky rozhodně ne. Ale nezapomínej,“ odpověděl s úsměvem, „že tady jsme v divočině.“

SIMON REEVE cestoval po východních březích Afriky, po státech v Perském zálivu, Indii, Indonésii a Austrálii, kde točil šestidílný dokument pro BBC Indický oceán se Simonem Reevem.

Silnice vedoucí podél popraskané páteře pohoří Hajar spojuje al-Batinah (břícho), pobřežní region na severovýchodě, a vnitrozemí známé jako ad-Dhahirah (záda)

PUSŤTE SE DO TOHO

DUBAJ

Dubaj má vášeň pro lámání světových rekordů a možná právě proto je i nejliberálnější ze všech sedmi emirátů. Město však není jen kompilací křižovatek a výškových budov s krásnými fasádami.

PRODLUŽTE SI POBYT

OMÁN

Jen pár hodin autem od Dubaje najdete klidná místa bez obchodních domů a mrakodrapů. Časem nepoznamenané pobřeží poloostrova Musandam vypadá, jako by bylo odtržené nejen od Dubaje, ale i od Ománu.

KLÍČOVÉ INFORMACE

Viza

Do Dubaje již pět let víza nepotřebujete, po příletu stačí předložit cestovní pas.

Jak se tam dostat?

S leteckou společností Emirates se do Dubaje dostanete přímo z Prahy asi za šest hodin (od 400 €/10 000 Kč). Za podobnou cenu létá tato aerolinka do Dubaje přímo i z Vídne (emirates.com).

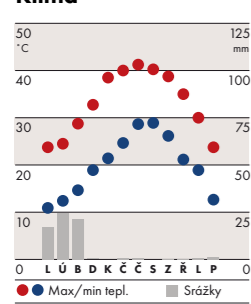
Jakou dopravu využívat?

Taxíky jsou pohodlné a moc nestojí. Během dopravní špičky ale mohou uvážnout v kolonách (dct.dubai.ae). Metrem se dostanete na letiště i do centra Dubai Mall (rta.ae).

Další informace

Průvodce *Dubaj do kapsy* (5 €/125 Kč) vám v metropoli pomůže zorientovat se a užitečná je i stránka definitelydubai.com.

Klima

SLOVO NA ZÁVĚR

„Experimentování je velká věda.“ **Arabské přísloví**

3 ZPŮSOBY, JAK NA TO

	 Vzácné látky na trhu Bur Dubai	 Soukromá oáza v Madinat Jumeirah	 Obrovské akvárium v Dubai Mall
	Levně	Něco mezi	Luxusní
PAMÁTKY	Klikaté uličky a tradiční větrné věže ve čtvrti Bastakia vám nabídnou ochutnávku starého Dubaje. Poblíž ulice Al Fahidi najdete Dubajské muzeum, které vám poví příběh o historii města v pevnosti z roku 1787 (vstup 0,60 €/15 Kč; dubaiculture.gov.ae).	Objevte hravou arabskou architekturu a trh se suvenýry v Madinat Jumeirah z příjemně klimatizovaného vozu. Můžete absolvovat 25minutovou jízdu podél vody v tomto „městě ve městě“ (jízdenky od 10 €/250 Kč; jumeirah.com).	Vydejte se na půldenní, celodenní nebo nejlépe dvoudenní pouštní safari a vyzkoušejte si jízdu na velbludech a jízdu v autě mezi písečnými dunami. S organizací vám pomůže Arabian Adventures (40–170 €/1 000–4 300 Kč; arabian-adventures.com).
UBYTOVÁNÍ	Pokud nevyžadujete moc soukromí, ubytujte se ve Villa 47 se dvěma pokoji v soukromém domě na poklidné ulici. Je blízko letiště, ale hluk zde není (od 70 €/1 700 Kč; villa47.com).	XVA (vpravo) sídlí ve stovleté vile s nádvorem a klimatizací v srdci historické čtvrti Bastakia (od 130 €/3 300 Kč; xvahotel.com).	I ty nejnižší apartmány v Burj al-arab (vpravo) zabírají dvě podlaží. Neubytování hosté si musí rezervovat místo v restauraci, aby do těchto prostorů mohli aspoň na chvíli nahlédnout (pokoje od 1 100 €/28 000 Kč; jumeirah.com).
JÍDLO	Do tohoto nonstop otevřeného pakistánského podniku chodí všichni – chudí i bohatí. Ravi vám nabídne pokrmy jako pro prince za cenu hotdogů ze stánků na ulici. Povolte si pásek a dejte si řádnou porci kari, grilovaného masa, dahlu a naanu (hlavní jídla od 2 €/50 Kč; Al-Satwa Road, Satwa).	Místní milují beduínskou atmosféru, která vládne v podniku Awtar , formální libanonské restauraci v Grand Hyatt se soukromou bříšni tanečnicí a živou hudbou, která dotváří atmosféru ve večerních hodinách (hlavní jídla od 12 €/300 Kč; dubai.grand.hyatt.com).	Uvnitř zvláště pojmenovaného paláce – Hotel ve Starém Městě – sídlí Thiptara , elegantní restaurace s thajskými pokrmy a romantickou atmosférou s pagodou u jezera a s výhledem na Burj Khalifa (hlavní jídla od 20 €/500 Kč; theaddress.com).
NÁKUPY	Tržiště v Deira a Bur Dubai nabízí všechno od látek po arabské parfémy. Pokud umíte smlouvat, ušetříte 20 až 50 % z původní ceny.	Tržiště Gold souq v Deire je možná tím nejlepším místem na nákup šperků na světě. Ceny se mění i dvakrát denně a jednotliví prodejci si rádi konkurují. Výběr je široký a kvalita vysoká.	Ne každý obchod v Dubai Mall nabízí kvalitní módu, ale rozhodně tady najdete většinu uznávaných světových značek. Oddechněte si v kavárně Dôme nebo si pochutnejte na makronkách v Ladurée. Nevynechte ani akvárium a kluziště.

FOTOGRAFIE: ANDREW MONTGOMERY, ILUSTRACE: STUART KOLAKOVIC, TEXT: RORY GOULDING, S PŘÍSPĚVKY OD ANDREY SCHULTE-PEEVERSOVÉ A JENNY WALKEROVÉ

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Viza

Pro cestu do Ománu si můžete předem vyřídit elektronická víza nebo si je za stejnou cenu pořídit po příletu do země.

Jak se tam dostat?

Poloostrov Musandam leží tři hodiny autem od Dubaje. Mnoho turistických společností si pro vás do Dubaje klidně dojezdí (viz dole). Na výlet se můžete vydat i v pronajatém voze, ale ujistěte se, že auto budete moci vzít mimo SAE. Pokud sem chcete doletět, budete muset cestovat na letiště Khasab přestupovat v Maskatu (omanair.com).

Jakou dopravu využívat?

Veřejná doprava tady prakticky neexistuje, takže nejlepší volbou je auto, které vám zabezpečí hotel, kde jste ubytováni, nebo některá turistická společnost. Jednodenní výlety vyjdou na 30 až 100 €/750 Kč až 2 500 Kč. Společnost Musandam Sea Adventure nabízí i výlety do okolí Khasabu, kde vás provedou znalí průvodci a v ceně cesty budete mít i jídlo a ubytování (msaoman.com). Více místních společností najdete na khasabtours.com.

Další informace

Anglický průvodce Lonely Planet Oman, UAE & Arabian Peninsula (21 €/522 Kč) se věnuje i oblasti poloostrova Musandam a okolnímu regionu. Další informace najdete na omantourism.gov.om.

Skromný přístav Khasab je ze všech míst na poloostrově Musandam nejvíc podobný tomu, co bychom nazvali městský život

Kde se ubytovat?

Během hlavní sezony (říjen až duben) si v Khasabu budete muset udělat rezervaci ubytování předem, jelikož sem rádi jezdí návštěvníci ze SAE. Jedním z nejoblíbenějších ubytování kousek za Khasabem je **Golden Tulip**, hotel s terasou s výhledem na moře (od 120 €/3 000 Kč; goldentulipkhasab.com). Již dlouho otevřený **Khasab Hotel** zase nabízí světlé pokoje s úžasnými výhledy na hory (od 80 €/2 000 Kč; khasabhotel.net). Pokud se s turistickou organizací předem nedohodnete na plné penzi, v Khasabu se najíte i v restauracích a zejména na trzích, kde se podávající jídla jako grilované kuře, kebaby a čerstvé šťávy (kolem 2 €/50 Kč za jídlo). Na bohatě snídane se můžete stavět také v hotelu Golden Tulip, který nabízí i obědy a večere.